

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 19g/2021

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ
(*termenul depunerii motivelor apelului*)

CHIȘINĂU
1 aprilie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 2 februarie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 1 aprilie 2021 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, ridicată de Comisia Națională a Pieței Financiare, pârât în dosarul nr. 3r-1/21, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (format din doamnele Tamara Chișca-Doneva și Maria Ghervas și domnul Nicolae Craiu), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 20 august 2019, Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare, „Comisia”) cu privire la contestarea actului administrativ.

4. Prin Hotărârea din 4 februarie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis cererea de chemare în judecată depusă de C.A. „Moldova-Astrovaz” și a anulat hotărârea Comisiei nr. 26/1 din 27 iulie 2019.

5. Pe 6 februarie 2020, Comisia a depus apel împotriva hotărârii menționate *supra*, iar, pe 24 iunie 2020, a depus apelul motivat.

6. Prin Încheierea din 16 septembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul depus de Comisie, pentru că apelul motivat a fost depus peste termenul prevăzut de lege.

7. Pe 6 octombrie 2020, Comisia a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău.

8. Pe 24 noiembrie 2020, Comisia a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

9. Prin Încheierea din 27 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

11. Prevederile relevante ale Codului administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, sunt următoarele:

Articolul 232 Depunerea apelului

(1) Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Articolul 236 Examinarea admisibilității apelului

„(1) Instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

(2) Apelul se declară inadmisibil în special când:

a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2);

f) cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În argumentarea sesizării, autorul susține că dispozițiile contestate sunt imprevizibile, deoarece Codul administrativ nu definește sintagma „motivarea apelului”. În condițiile în care apelantul solicită anularea hotărârii primei instanțe, deoarece aceasta este ilegală sau neîntemeiată, rezultă că cererea de apel conține motivele pentru care a fost depusă.

13. Autorul sesizării susține că termenul „motivare” este un termen general și subiectiv, fapt care conduce la încălcarea securității raporturilor juridice și a dreptului de acces liber la justiție. Astfel, prevederile contestate ar fi contrare articolelor 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte în proces (a se vedea § 1 *supra*), este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Acest articol stabilește că instanța de apel va declara apelul inadmisibil dacă motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

18. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect un recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care s-a declarat inadmisibilă cererea de apel. Astfel, Curtea admite că instanța de recurs va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

20. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 116 din 13 octombrie 2020, § 18; DCC nr. 125 din 22 octombrie 2020, § 22; DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 18; DCC nr. 8 din 26 ianuarie 2021, § 23; DCC nr. 14 din 2 februarie 2021, § 19; DCC nr. 25 din 16 februarie 2021, § 22; DCC nr. 30 din 18 martie 2021, § 19).

21. Sub acest aspect, deși autorul sesizării afirmă încălcarea prevederilor articolelor 20 [*accesul liber la justiție*] și 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție, în esență acesta susține că dispozițiile legale criticate nu respectă standardul calității legii.

22. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolul 23 alin. (2) din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Acest articol poate fi invocat, în special, dacă se constată aplicabilitatea sa împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 18; HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 16; HCC nr. 29 din 12 decembrie 2019, § 19; HCC nr. 6 din 10 martie 2020, § 25; HCC nr. 13 din 21 mai 2020, § 41; HCC nr. 25 din 29 octombrie 2020, § 29). Totodată, Curtea a stabilit că nu există o problemă de constituționalitate din perspectiva calității unei legi atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 23; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 37; DCC nr. 95 din 4 august 2020, § 21; DCC nr. 8 din 26 ianuarie 2021, § 26).

23. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea observă că autorul sesizării nu a argumentat relevanța și pertinența acestei norme constituționale. Autorul sesizării face trimitere la articolul 20 din Constituție, fără a fundamenta contrarietatea dispozițiilor legale criticate cu acesta. Astfel, Curtea nu poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 105 din 24 septembrie 2020, § 16; DCC nr. 133 din 19 noiembrie 2020, § 32; DCC nr. 158 din 22 decembrie 2020, § 26).

24. Dacă ar proceda la examinarea sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate a actelor normative criticate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să prezinte normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 65 din 15 iunie 2020, § 29; DCC nr. 73 din 30 iunie 2020, § 55; DCC nr. 107 din 29 septembrie 2020, § 28; DCC nr. 133 din 19 noiembrie 2020, § 31; DCC nr. 158 din 22 decembrie 2020, § 27; DCC nr. 4 din 5 ianuarie 2021, § 23).

25. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretinsei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 5 din 20 ianuarie 2020, § 20; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 40; DCC nr. 73 din 30 iunie 2020, § 56; DCC nr. 156 din 22 decembrie 2020, § 16).

26. În aceste condiții, Curtea constată că autorul sesizării nu a argumentat existența unor ingerințe în drepturile garantate de Constituție. Așadar, Curtea nu poate examina prevederile contestate din perspectiva standardului calității

legii. Această constatare este suficientă pentru a declara inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, ridicată de Comisia Națională a Pieței Financiare, pârât în dosarul nr. 3r-1/21, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 1 aprilie 2021
DCC nr. 44
Dosarul nr. 19g/2021*